

Diktonius;

Litterärt.

Det är glädjande att bevittna den enastående snabba utveckling som den rikssvenska modernisten Gunnar Ekelöf, förresten den mest avancerade av dem, genomgått på ett kort år: senaste år utgav han sin debytbok *Sent* på jorden, som nog var bra på ett sätt, men verkade lite artificiell med sin tydliga strävan till ett utsökt artisteri, och nu kommer han med sin andra diktsamling — *De diktion*, Bonniers, kr. 3:25 — där nästan alla dikter bär den livstätta mognadens prägel.

Det är en förenkling som skett med Ekelöf, icke en innehållslig, men en formell. Tidigare nästan dadaist och i alla fall överrealist, är han nu förvandlats till en äkta skald med mjuka melodiska linjer och ett stämningsdjup, i vilket det är ett sannt poetiskt nöje att blicka. Och ändå har han ej prutat med något i sig själv, tvärtom framträder hans personlighet i detta nu skarpare än förr, med överskådliga konturer — det är en markant och imponerande gestalt man möter i hans nya dikter, en mänska som levat och känner livet och fördjupat sig i dess problem. Citat är i detta fall onödiga, skulle icke göra något till saken — envar som älskar poesi bör själv skaffa sig och fröjda sig över denna betydelsefulla diktsamling, en av de märkligaste som utkommit i Norden under senaste år. Det var för det mesta med hån och grin som kritikerna mottog Ekelöfs första diktsamling; man hoppas i all anständighets namn att de kvitterar den andra med lite större förståelse — det gäller ett av den unga svenska diktens märkligaste verk.

*

Pseudonymen P. M. Ingels debytbok glädde oss icke, som vi ärligt uttalat, något vidare — den var i största allmänhet emigrant-rysk på det från filmer och förströrelselitteraturen kända viset. Hans — eller hennes, för Ingels prosa blottar flere pampuschfeminina drag — nya roman *Ungdom i landsflykt*, som utkommit på Schildts förlag och är en ganska tjock volym, är åtminstone så tillvida sundare att sentimentaliteten nästan helt och hållet blivit undantryckt. Och man medger också gärna, att Ingels grepp på den större romanformen är ganska ledigt, och att han lyckats förläna de tvenne huvudpersonerna, särskilt den kvinnliga, många levande drag. Tekniskt sett har alltså denna författare marscherat duktigt framåt.

Men hur som helst verkar allt detta fortfarande som något alltför bekant från fardom; ryskt är det nog, javisst, men Krasnov var också en ryss, och det finns flere andra emigrantryssar i världen. Den finländska miljön är visserligen tecknad med skicknadom — fast det där faktat, att ryska officerare reser riket runt och med sina språkkunskaper

försäljer tavlor åt enkla infödingar i vårt land nog överstiger vår fantasi — och de dramatiska händelserna i Murmansk kan också vara verklighetstrogna; men. Man vill i varje fall, åtminstone hittills, karaktärisera Ingels som en ren förströelseförfattare; till något högre plan har pseudonymen åtminstone tills vidare ännu icke klättrat.

Till trejärdedelar är Erik Asklund's nya och digra — ungefär 500 sidor! — roman *Fanfarn med fem trumpe* (Bonniers, kr. 7:50), nästan på det bästa vad den duktige och flitige författaren hittills skrivit: han skildrar där att gäng unga södergrabbar som slår sig samman till ett jazzband, deras personliga upplevelser och gemensamma framåtanda. Själve en tvättäkta södergrabb har Asklund flere gånger tidigare skänkt oss lyckade glimtar från den sidan världen, men här är glimterna samlade till ett helt, en historie som är väl sammanhållen och ingalunda saknar sina mustiga poänger. Främst erotiska, som ju hör dylika ynglingar till och är en av författarens mest omhuldade specialiteter; hans käpphäst är hans köttihäst kan man från tidigare säga, och man undrar icke över att paren i boken åtminstone efter varje femtionde sida kryper i sängen eller annars bär sig dumt åt. Till författarens positiva egenskaper må också räknas, att han begåvat Chopin med en g-moll sonat, som denne tyvärr underlåtit att skriva.

Men som sagt har man sitt stora nöje, sin litterära och mänskliga njutning av boken nästan ända till slutet — där finns både fart och bredd, linjer och krusiduller, och det hela bär det upplevdas prägel. Det är bara i slutet man ej riktigt vill följa med galoppen, då gängets ynglingar smäller hop en revy som med sin asflotthet gör braksuccé o.s.v. Det verkar omöjligt och att beskriva det blir omöjligt också för författaren, hur skicklig skrivmaskinist han än är. Men det finns något som heter hast och gärna kommer med i spelet när unga författare skall stöka undan en fet roman.

En bok för karlfolk och duktiga kvinnor, som tål en kraftig spis.

*

Harald Jernströms *Chaucer-tolkningar*, vid vilka vi flere gånger fäst våra läsares uppmärksamhet, har äntligen hunnit så långt på sin berömmelses vandring, att ett riktigt förlag börjat utge dem.

Dessa Några *Canterbury-sägner* — Söderström & Co, 40 mk — är samma andas barn som de tidigare utkomna, alltså lika frodiga och värdslokla, och Jernströms tolkning av dem är lika mästerlig som förr. Har man läst de tidigare volymerna läser man också denna; har man icke gjort det, kan man börja med den. Vi hoppas bara en gång se det stora verket färdigt och utgivet i en enda volym: det blir en bok både för bönder och läckerdommar — en bok som heter duga.